

Handläggare
Lisa Gagnerud
Telefon: 08-508 25 356

Till
Socialnämnden
2021-10-26

Inrätta en visningsmiljö om välfärdsteknik för att bidra till trygghet och säkerhet motion från (S)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr. KS 2021/821

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på motion från (S) om att inrätta en visningsmiljö om välfärdsteknik för att bidra till trygghet och säkerhet.
2. Socialnämnden beslutar om omedelbar justering.

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Fredrik Pettersson (S) om att staden snarast bör inrätta en eller flera visningsmiljöer för välfärdsteknik. Motionären menar att det finns ett stort behov av att öka kunskapen om välfärdsteknik bland olika målgrupper. Visningsmiljöer kan enligt motionären vara ett sätt för enskilda att bekanta sig med tekniken i syfte att få en uppfattning om användningsområden, fördelar och eventuella risker.

Förvaltningen anser att staden bör avvakta med att inrätta visningsmiljöer för välfärdsteknik. Förvaltningen ställer sig tveksam till om visningsmiljöer är den lösning som på ett tillfredsställande sätt motsvarar det beskrivna behovet. Hur användandet av välfärdsteknik kan öka är en komplex fråga. Förvaltningen menar till exempel att lärdomar från Micasas

avvecklade inspirationslägenhet bör tas tillvara innan nya visningsmiljöer skapas.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat en motion om att stadens kommunstyrelse tillsammans med berörda nämnder bör inrätta en eller flera visningsmiljöer för välfärdsteknik. Motionen är skriven av Fredrik Pettersson, Socialdemokraterna. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Kommunal Stockholm, Micasa samt Vårdförbundet Stockholm. Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 26 oktober 2021.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 20 oktober 2021. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 21 oktober 2021.

Ärendet

Författaren till motionen yrkar att staden inrättar en eller flera visningsmiljöer för välfärdsteknik för att bidra till trygghet och säkerhet. Motionären konstaterar både att andelen äldre och kraven på tillgång till välfärdsteknik ökar. Av den anledningen kommer även användandet av välfärdsteknik att öka inom vård och omsorg.

Motionären ger en rad exempel på produkter såsom trygghetslarm, rörelsedetektorer, teknikstöd för påminnelse och struktur i vardagen, dörrautomatik samt tjänster som stödjer kommunikation. En gemensam nämnare är att välfärdsteknik syftar till ökad trygghet, delaktighet och självständighet.

Motionären lyfter uppgifter från Socialstyrelsen som visar att utvecklingen av användandet av välfärdsteknik går framåt över landet, om än i ojämn takt och ofta i form av test- eller pilotverksamhet. Motionärens uppfattning är att utvecklingen i staden går långsamt.

Motionären vill se att äldre involveras i tidigt skede när staden börjar använda fler välfärdstekniska produkter. Äldre måste även

ges möjlighet att få påverka hur kommunen planerar för och introducerar välfärdsteknik.

Författaren till motionen menar att det finns ett stort behov av att höja kompetensen om välfärdsteknik bland äldre, deras anhöriga, pensionärsorganisationer och bland personal. Vissa individer kan känna oro över teknikens insteg i äldreomsorgen och andra kan ha frågor kopplade till välfärdsteknik. Målgrupperna behöver få bilda sig en uppfattning om hur tekniken används samt vilka möjligheter och risker som tekniken kan innebära.

Motionären menar att ett sätt att möta behovet av ökad kunskap är att staden snarast inrättar en eller flera visningsmiljöer där olika målgrupper kan bekanta sig med tekniken och ta del av erfarenheter av att lösa utmaningar på nya sätt. I andra delar av landet finns visningsmiljöer i både fysisk och digital form. En visningsmiljö skulle enligt motionären inte enbart fylla ett behov hos äldre utan även hos personer med funktionsnedsättningar.

Jämställdhetsanalys

Mäns medellivslängd är lägre än kvinnors och därför finns det fler kvinnor i de äldsta åldrarna. År 2020 var männens medellivslängd 80,6 år, jämfört med kvinnornas som var 84,3 år.¹ Att främja utveckling inom området välfärdsteknik är en angelägenhet för både män och kvinnor, äldre såväl som personer med funktionsnedsättningar och deras anhöriga. Sett till hur befolkningsdemografien ser ut för närvarande påverkas dock fler kvinnor än män av utvecklingen inom området.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i motionärens synpunkt om vikten av samverkan med användare och brukarorganisationer. I verksamhetsutveckling är det av stor vikt att exempelvis undersöka behov tillsammans med användare av olika tjänster.

Förvaltningen ser liksom motionären ett behov av ökad kunskap om välfärdsteknik hos såväl personer som är mottagare av socialtjänstens insatser som hos medarbetare. Förvaltningen har fått signaler om att det finns olika hinder som bidrar till att flera verksamheter inte använder välfärdsteknik i så stor utsträckning. Ett av dessa hinder är otillräcklig kunskap om välfärdsteknik och dess användningsområden.

Det är inte enkelt att ringa in området välfärdsteknik då det angränsar till både hjälpmedel och bostadsanpassning. Exempel på detta är att kognitiva hjälpmedel för planering och struktur i vardagen samt tjänster för kommunikation är ett område som administreras inom regionens habilitering eller hjälpmedelscentraler. Det är alltså inte en kommunal angelägenhet. Ytterligare ett exempel är att dörrautomatik är en bostadsanpassning. Bostadsanpassning och hjälpmedel har idag egna visningsmiljöer för produkter inom sina egna områden.

Det finns också en rad företag som vill marknadsföra sina produkter inom välfärdsteknik. Staden har i dagsläget inget upphandlat sortiment. Om en sådan görs i framtiden bör den upphandlande förvaltningen planera för hur sortimentet kan visas upp på ett flexibelt och tillgängligt sätt. Med detta vill förvaltningen lyfta att frågan om gränsdragning till annan huvudman och potentiella visningsprodukter i förhållande till upphandling är komplex. Dessutom tillkommer juridiska frågeställningar om personuppgiftsbehandling och molntjänster med större krav på att kontrollera hur insamlad data behandlas och lagras.

Förvaltningen menar att det är viktigt att staden skapar sig en fördjupad förståelse för hur behoven hos både brukare och verksamheter ser ut och vilken eller vilka insatser som kan leda till ett effektivt nyttjande av resurserna. Trots behovet av ökad kunskap inom området välfärdsteknik ställer sig förvaltningen tveksam till att visningsmiljöer är den lösning som motsvarar det beskrivna behovet.

Staden har tidigare haft en inspirationsmiljö liknande den visningsmiljö som motionären efterfrågar. Inspirationsmiljön startade genom ett samverkansavtal mellan Micasa fastigheter och Hjälpmedelsinstitutet år 2012. År 2014 tecknade Micasa fastigheter en överenskommelse med äldreförvaltningen gällande inspirationsmiljön. Den fanns kvar till och med år 2016 då Micasa sade upp avtalet. Socialförvaltningen har inte fått kännedom om resultatet av det arbetet eller orsakerna till varför inspirationsmiljön stängde. Det är viktigt att staden drar lärdom av de erfarenheter tidigare har gjorts innan nya, liknande miljöer kan komma att inrättas.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Bilaga

Motion av Fredrik Pettersson (S) om att inrätta en visningsmiljö om välfärdsteknik för att bidra till trygghet och säkerhet